Stand der Maan.

6	October.	VOLLE MAAN.
14	»	LAATSTE KWARTIER.
21	»	NIEUWE MAAN.
28	»	EERSTE KWARTIER.

Watergetijen.

	Hoog Water.	Laag Water.
21 WOENSDAG.	's mor 6-00	's av. 12-00
22 DONDERDAG.	» 6-51	» 12-51
23 VRIJDAG.	» 7-42	» 1-42
24 ZATURDAG.	» 8-33	» 2-33

SURINAAMSCHE COURANT.

N°. 84. Woensdag den 21sten October. A°. 1835.

PARAMARIBO.

Advertentien.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 19den dezer, de Nederlandsche Schoener *Trafalgar*, Kapt. J. H. Thomas, van Saramacca; Passagier: den Heer C. Forbes.

Nieuwstijdingen.

Extracten uit de Nieuwe Amsterdamsche Couranten, tot 26 Augustus.

Duitschland.

FRANKFORT, den 21 Augustus.

In de Pruissische Staats-Courant wordt thans officieel aangekondigd, dat Z. M. de Koning zijnen gezant bij de Duitsche Bondsvergadering, den generaal postm. *von Nagler*, terug geroepen, en den buitengewonen gezant en gevolmagtigden minister bij het Russische hof, generaal *von Schöler* in dezelfde hoedanigheid bij den Bandsdag benoemd heeft. Tot gezant te St. Petersburg is de heer von Liebermann, tot hiertoe gezant bij het Spaansche hof, benoemd.

— Omtrent de wetten door de Fransche regering, ten gevolge van den moorddadigen aanslag op het leven des Konings, aan de kamers voorgesteld, vindt men in eenen brief uit Weenen, de volgende aanmerkingen:

»Men ziet daaruit dat de Fransche Ministers hunne roeping begrepen en zich niet ontzien hebben, om eindelijk in het belang der orde en openbare rust soortgelijke maatregelen te nemen als de Julij omwenteling vooraf egaan zijn, en als elke regering, die met zulk eene vermetelde oppositie te kampen heeft, nemen moet, wil zij het algemeene welzijn behartigen en zich zelve staande houden. Er waren dus vijf jaren van woeling en onrust noodig, zoo zegt men hier, om de wereld te overtuigen, dat de zoogenaamde volkssouvereiniteit eene hersenschim is, en dat Karel X geen verraad jegens de Fransche natie pleegde, toen hij, door den nood gedwongen, van art. 14 der Charte gebruik maakte om zich te verdedigen tegen den partijgeest die de openbare meening voor zich had weten te winnen. De door de tegenwoordige regering voorgestelde wets-ontwerpen leveren een duidelijk bewijs op, dat zij met de door de Julij-omwenteling geheiligde beginselen niet kan bestaan of verder voortgaan, en dat het dus ook aan Karel X onmogelijk geweest is, om die beginselen te erkennen. Het verbod om ten voordeele van met geldboete gestrafte dagbladen inschrijvingen te openen, herinnert maar al te zeer de vereenigingen om de betaling der belastingen te weigeren, en de klagten der ministers van Karel X. over zulke misdadige middelen, om den gang der regering te belemmeren. Het zal nu te bezien staan, of Lodewijk Philips gelukkiger dan Karel X zijn, en er in slagen zal om zijne verordeningen door te drijven. In alle gevalle is men hem dank schuldig, dat hij nu openlijk tegen de omwenteling optreedt."

ALLERLEI UIT HET LEVEN VAN KONINGIN *ELISABETH* VAN ENGELAND.

Als de Koningin *Elisabeth* op den morgen van hare krooning, wanneer volgens gewoonte eenige gevangenen vrijgelaten werden, zich naar de kapel begaf, reikte haar en harer hovelingen, dien zij zeer goed kende, een smeekschrift over, en sprak daarbij met luider stem: » Ik bidde Uw' Koninklijke Majesteit, om de gunst, van dezen feestelijken dag door vrijlating van vier of vijf personen nog meer te verheerlijken." Hij noemde daarop de vier Evangelisten en den Apostel *Paulus*, die sedert langen tijd in eene vreemde taal, als in eene gevangenis, waren opgesloten, zoo dat zij zich met het volk niet konden onderhouden. Waarop *Elisabeth* met ernst tot antwoord gaf: »Het is wel het raadzaamste, vooraf bij hen te vernemen, of zij begeeren bevrijd te zijn al of niet."

Graaf *Essex*, de lieveling der Koningin, sloeg na een gevecht vier en twintig Officieren tot Ridders, hetgeen toen voor iets groots gehouden werd. Vele van deze nieuwe Ridders hadden echter weinig of niets te verteeren. De Koningin zeide daarom: »De Graaf zou wel doen, zoo hij eerst armenhuizen stichtte, vooraleer hij Ridders maakte."

Een schuldeischer der Koningin had reeds meermalen gehoor verzocht, en was niet toegelaten geworden. Eindelijk nam hij op eene reize der Koningin de gelegenheid waar, om haar te naderen. Hij had een paar nieuwe stevels aan. De Koningin die den reuk van het versche leder niet verdragen kon, zeide tot hem: »Foei, gij smeervink! uwe stevels stinken." »Genadige vrouw," antwoordde hij, »het zijn mijne nieuwe stevels niet, maar uwe onbetaalde rekeningen, die ik reeds zoo lang bij mij drage."

De Koningin was van Lord BURLEI op een gastmaal genoodigd geworden. Toen zij weg wilde gaan, verzocht haar de Lord, zeven Ridders te slaan. Zij waren alle des Lords buren en vrienden. Zij stonden in de zaal op eenen rei, en die, welken de Lord het meeste begunstigde boven aan, op dat zij het geluk zouden hebben, van het eerst tot Ridder geslagen te worden; de aanzienlijksten en verdienstelijksten stonden onder aan. De Koningin bemerkte dit, doch sprak daar niets van. Bij het weggaan trad zij allen voorbij, alsof zij het verzoek niet gehoord hadde; aan het einde der zaal, hield zij zich, alsof zij het zich herinnerde, keerde zich om, en sloeg nu den ondersten eerst tot Ridder, en zoo verder naar boven. Als daarna haar kamerheer aanmerkte, dat zij Lord *Burlei* te schrander geweest ware, antwoordde zij: »Ik heb slechts volgens de schrift gehandeld: de eersten zullen de laatsten en de laatsten de eersten zijn."

Als de Koningin eens haren gunsteling, den Graaf *van Leicester* op zijn kasteel te Kenilworth een bezoek gaf, onthaalde hij haar op de volgende wijze:

Bij de eerste intrede der Koningin zag men een drijvend, door fakkels verlicht, eiland, in eene groote zee. Op hetzelve zat de beheerscheres der zee vergezeld van twee Nimphen, welke de Koningin in dichtmaat aanspraken, en haar van den ouderdom en de voormalige bezitters van dit slot berigt gaven. De aanspraak eindigde met het geschal der trompetten en andere sterk geluid gevende instrumenten. Op de andere plaats van het slot was eene fraaije brug opgeslagen, die twintig voet breed en zeventig voet lang was. Hierover moest de Koningin gaan. Aan beide zijden der brug stonden zuilen met de beelden der Goden, die der Koningin geschenken bragten. *Silvanus* had eenen korf vol wild gevogelte, *Pomona* onderscheidene soorten van vruchten. *Ceres* bragt koorn en

Bachus wijn. *Neptenus* reikte eenen zeevisch over, *Mars* krijgsliederen en *Apollo* onderscheidene muziek instrumenten.

Staande het verblijf der Koningin in dit slot, wisselden spelen en vermaken elkanderen op de veelvuldigste wijze af. In de diergaarde bevond zich een wilde man met boschgoden, men hield Beregevechten en liet kostbare vuurwerken in de lucht springen. Italiaansche koorddansers vertoonden hunne kunsten en een boerenfeest diende evenzeer tot vermeerdering der genoegens, waarbij men nog de quintane liep. Dit spel bestond uit eene paal, waaraan men een schild hing, waarna men pijlen schoot, tegen welken men lanzen brak, en andere ridders oefeningen meer verrigtte. Om nu geene soort van verlustiging te verzuimen, liet men lieden van *conventrij* komen, welke een oud stuk moesten vertoonen; voorstellende de verdelging der Deenen onder de regering des Konings *Ethelred*. Deze vertooning behaagde der Koningin zoo zeer, dat zij beval, den tooneelspeelers uit haren naam eene beloening te geven van een paar reegeiten en vijf mark zilvers.

Men kan zich eenig begrip van de verteringen maken, welke bij dit feest van den Graaf *van Leicester* heerschten, wanneer men hoort, dat alleen aan gemeen bier drie honderd en twintig oxhoofden gedronken wierden.

De Koningin voedde eene hartstogtelijke bewondering voor schoone en welgemaakte manspersonen, en die zich met schoonheid en waardigheid aan haar voorstelde, stond reeds zeer in hare gunst. Integendeel had zij eene onoverwinnelijke afkeer van mismaakten en gebrekkigen, of door de natuur verwaarloosde mannen, en liet hen dadelijk uit hare tegenwoordigheid verwijderen. Wanneer zij uit haar paleis trad, waren de wachten steeds daarop bedacht, lammen, gebogchelden, en kreupelen van alle soorten te doen vertrekken, om haren kieschen smaak voor schoonheid niet te beledigen.

De hartstogt der liefde gevoelde de Koningin in den hoogsten graad, bijzonder jegens haren lieveling, den Graaf *van Essex*. Die neiging kon zij echter niet bevredigen. Natuurlijke oorzaken hielden haar daarvan terug, hare liefde zou haar het leven gekost hebben. Hiervan hield zij zich zoo zeer overtuigd, dat zij, op eenen dag, als men met ijver bij haar aandrong, dat zij eenen harer minnaars zou huwen, antwoordde: « ik geloof, dat mijne onderdanen mij wel zoo lief hebben, dat zij niet zullen wenschen, mij voor den tijd te begraven."

Onder de geenen, die de hand der Koningin zochten te verwerven, behoorden *Hendrik* de III^de^ en de IV^de^ van Frankrijk, en de Hertog *van Anjou*. Den laatsten gaf *Elisabeth* de meeste hoop; reeds werden wederzijds minnebrieven gewisseld, en de portraiten waren afgegeven. Eindelijk verklaarde hem de koningin, dat zij zich volstrekt niet met eenen man over huwelijkzaken inliet, wanneer zij vooraf zijnen persoon niet gezien had. Kon hij, om die reden niet zelf komen, zoo zou er geen woord verder over de zaak gewisseld worden. De hertog, gedrongen door zijne jeugdige vrienden, die even zoo weinig ervaring hadden als hij, sloeg geen acht op de waarschuwing zijner oudere raadslieden, en vertrok zonder veel gevolg naar Engeland. De wijdberoemde jonkvrouw bezag zijnen persoon van ter zijde, vond hem echter leelijk, van de pokken geschonden, met eenen kwalijk gevormden neus en een bult op den rug. Dit alles was bij haar reden genoeg, waarom *Anjou* niet in hare gunst geraken kon.

Als *Harleij*, gezant van *Hendrik* den IV, aan het Engelsche hof eens een afzonderlijk gehoor bij de Koningin had, liet hij zich een woord ontvallen over een huwelijk met den koning, zijnen heer: « Hieraan is niet te denken," antwoordde *Elisabeth*, « mijn gensdarme (zoo noemde zij gewoonlijk *Hendrik* den IV) is voor mij niet geschikt, noch ik voor hem — niet, dewijl ik niet meer in staat zijn zoude, eenen man, die mij behaagde, genoegen te kunnen schenken, maar om andere redenen." Zij tilde daarbij haren rok op benevens haar hemd, en toonde den gezant hare knie en iets van hare lende. *Harleij* liet zich in verrukking voor haar neder, en kuste het ontbloote deel." *Elisabeth* was daarover gestoord, of scheen het althans te zijn, als over eene krenking van den aan haar verschuldigden eerbied. Maar *Harleij* zeide: « Mevrouw! vergeef mij dezen kerkroof, mijnheer zoude hetzelfde gedaan hebben, wanneer hij zoo veel gezien had." Deze verontschuldiging beviel de koningin, die zich zeer goed op galanterie verstond en *Hendrik* den IV^de^ prees er zijnen *Harleij* over.

GRUWZAME MOORD.

Reeds zes jaren was de edele *Lucretia degli Ottologi*, afkomstig van *Padua*, met den marquis *Aeneas Obissi* te *Rome* gehuwd. Zij vereenigde met zeldzame schoonheid, een beminnenswaardig karakter, eene zachtheid en bevalligheid in den omgang, waardoor de aanzienlijken van het roomsche hof en de stad, als vervoerd, haar gezelschap gretig opzochten. Zij boeide vele harten, doch het hare hing met onwankelbare trouw haren gemaal aan, en in teedere kuischheid geleek zij op hare beroemde naamgenoot in het oude *Rome*.

Onder de vreemden, die bij den marquis toegang hadden, bevond zich een edelman, *Lorenzo du Prati*. Reeds lang door *Lucretias* schoonheid betooverd, bedacht de afschuwelijke haren gemaal uit den weg te ruimen en vervolgens tot haar bezit te geraken. Daar hij echter zijn schandelijk voornemen, zoo spoedig niet, als hij wel wenschte, kon ten uitvoer brengen, zoo wist hij den marquis door gewigtige voorstellingen van het hof te verwijderen. De marquisin moest oogenblikkelijk vertrekken, en staande de afwezendheid van haren gemaal haar landgoed betrekken. Deze gelegenheid nam *Lorenzo* waar, om de schoone vrouw te bezoeken, in de hoop van zijnen geilen lust te bevredigen. Het gelukte hem, twee bedienden en de kamenier van *Lucretia*, op eenige uren afstands te verwijderen, ten einde haar alleen te ontmoeten. Nu zeker van zijne genomene maatregelen, sloop hij des morgens vroeg in hare slaapkamer. Zij sliep, aan hare zijde lag haar vijfjarige zoontje, *Ferdinand*. Plotseling ontwaakte zij uit haren slaap, zag een man nabij hare bedstede staan, en gaf eenen gil van schrik, waardoor ook de kleine ontwaakte.

Het weenende kind was den stouten misdadiger *Lorenzo* hinderlijk. Met geweld rukte hij het van haar af, sloot het in een zijvertrek en keerde haastig terug, om zijn strafwaardig inzigt te volvoeren. De marquisin liet hem niet begaan, maar stootte den verrader met afschuw van zich af, en riep om hulp. Nu zette hij haar woedend den dolk op de borst en dreigde haar te doorsteken. Daar zij hem eenen heldhaftigen wederstand bood, ontstak hij zoo zeer in toorn, dat hij haar werkelijk vermoorde. « Mijn kind! och, mijn lief « kind!" waren hare laatste woorden.

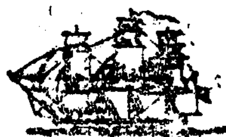
Na dezen vreeselijken moord snelde dit gedrocht naar het gesloten kabinet, waarschijnlijk, om ook de kleine *Ferdinand* te doorsteken; maar deze bezield met eenen der kinderlijke liefde en zijne zwakke jeugd ver overtreffenden moed, sprong, toen hij de deur niet kon openbreken, in vertwijfeling uit het venster naar beneden op het terras, en vloog oogenblikkelijk door den bloementuin naar de om hulp schreijende moeder.

Lorenzo du Prati waagde zich niet in den tuin, uit vreeze van door den tuinman te worden aangehouden. De misdadiger nam de vlugt, en kwam, langs geheime omwegen, in de stad terug. Eenigen tijd daarna, werd hij, van dezen moord verdacht, gevangen gezet en geregtelijk ondervraagd. Hij loochende het met onbegrijpelijke onbeschaamdheid, men ging toen tot het onderzoek over van den jongen zoon der marquisin. Zoodra deze knaap den moordenaar zijner moeder zag, schuimde hij van woede en viel in onmagt neder. Toen hij weder bij zijne zinnen kwam, stelde hij *Lorenzo's* gewelddadigheden van zijn eerste ontwaking af, tot aan zijne opsluiting en het beklagelijk geschrei zijner moeder zoo helder en duidelijk uiteen, dat de hoorders verstomden, en niet twijfelden aan de waarheid zijner opgave; doch dit verhaal kon, wegens de pas ontkiemende jeugd des getuigenden jongelings, regtelijk, geenzins volstaan; evenwel moest *Lorenzo* vijftien jaren gevangen zitten, na welk tijdsverloop hij wierd losgelaten, daar er verder geene bewijzen tegen hem werden ingebragt.

Vroeg of laat straft God den schuldigen. Kunnen hem de wetten niet bereiken, zoo zijn er moedige zielen, die met gevaar hunnes levens, krachs genoeg bezitten, om geregtigheid te handhaven. Sedert het rampzalig oogenblik, waarop de jeugdige *Ferdinand* zijne moeder verloren had, te weten, vijftien jaren lang klonk het smartelijk geschrei van *Lucretia* en hare moederlijke uitroep» mijn kind! och, mijn lief kind!" den jongen *Obessi* nog alsoos vreesselijk in de ooren. Hij wies op tot eenen schoonen jongeling. Duizendmaal zwoer hij ontzettende wraak te nemen op den booswicht *Lorenzo du Prati*, zoodra hij daartoe in staat zoude zijn. Hij hield woord. Naauwelijks had hij zijne studien geëindigd, als hij den verworpen sluipmoordenaar opzocht, hem tot den tweestrijd uitdaagde, en aan hem de keus der wapenen overliet. De kleinhartige zocht den dag der beslechting immer verder te verschuiven. De getergde *Ferdinand Obessi* wachtte op eenen avond aan *Prati's* woning met een' geladen' pistool. Duivelsche booswicht"! riep hij den naderenden toe, »ontvang eindelijk de straf voor uwe misdaad!" en schoot hem neder.

Als *Ferdinand* het regtmatig gevoel eens zoons naar genoegen bevredigd had, verliet hij zijn geboorteland, trad in dienst des Duitschen Keizers en klom allengs op tot de waardigheid eenes Marquis van het heilige Roomsche rijk, Kommandant van Weenen, Staatsraad en Veldmaarschalk. Hij stierf in het jaar 1620 te Praag, en liet den eervollen roem na, welken zijn moed en talenten verdienden.

Schepen in Lading.

Naar Amsterdam:

Het Schip *Maria Anna*, Kapt. E. P. Brons. — *Adres* bij *Gebr. Reijns*. — Sluit 22 dezer.

Het Schip *Elisabeth*, Kapt. J. H. Brand. — *Adres* bij *Gebr. Reijns*.

Het Nederlandsche Brigantijn Schip *Koophandel*, Kapt. F. Popken. — *Adres* bij *Leijsner* en *Scheffer*. — Heeft nog ruimte voor wat Koffij en Katoen. — Sluit 22 dezer.

Het Schip *Susanna Maria*, Kapt. C. Spiegelberg qq. *Adres* bij *L. D. J. van Bommel*.

Het Schip *Suriname*, Kapt. R. van der Meij. — *Adres* bij *J. L. Gellée*. — Sluit 15 November.

Het Schip *Astrea*, Kapt. J. A. de Laug. — *Adres* bij *J. L. Gellee*. — Sluit 25 November.

Het Schip *Jeannette*, Kapt. T. Bodeman. — *Adres* bij *M. M. Curiel*.

Het Schip *Remcke*, Kapt. *J. J.* Oltmans. — *Adres* bij *C. Reelfs*.

Het Schip *Catharina*, Kapt. K. M. Hillers. — *Adres* bij *Degenhard en Kramer*.

Ter Drukkerij van de Gezusters SERRES.